

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چرایی، چیستی و چگونگی طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری



فهرست

صفحه	عناوین
۳	دیدار مسئولان و اساتید طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری
۴	طرح بحث در سه بخش
۴	چرایی طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری
۵	نظام فکری بینش مطهر
۶	ویژگی های نظام فکری
۷	ویژگی های آثار شهید مطهری
۸	چیستی طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری
۱۰	چگونگی اجرای طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری
۱۱	ترتیب کتب بینش مطهر
۱۳	درسنامه های سطح یک
۱۴	مباحثات
۱۵	نمونه برگه مباحثه
۱۶	نمونه آزمون پایانی
۱۷	گواهی پایانی کتب بینش مطهر
۱۸	نمونه کارنامه طرح بینش مطهر
۱۹	نمونه مدارک طرح بینش مطهر
۲۰	محصولات جانبی بینش مطهر
۲۱	گستره اجرای طرح



دیدار مسئولان و اساتید طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری

۱۳۷۹/۶/۱۴

من کار را بسیار **ذی‌قیمت می‌دانم**. اولاً خود شما جوانهای اهل فضل و تحقیق و دارای ایمان و انگیزه و علاقه‌ی وافر و نیروی جوانی این کار را شروع کرده‌اید؛ این خیلی با اهمیت و با ارزش است. از هر جا شروع کرده باشید، ما فکر می‌کنیم آینده‌ی خیلی خوبی خواهد داشت. نیروی جوانی و شوق و شور و عشق موجود در جوانها اگر با ایمان عمیق و راسخی همراه شود، می‌تواند منشأ آثار بسیار با ارزشی باشد. بنابراین شما که این کار را شروع کرده‌اید، در خور قدردانی است و یقیناً کار با ارزشی است.

توصیه می‌کنم کار را جدی بگیرید و دنبال کنید. مرحوم شهید مطهری مرد بسیار عمیق و با فکر و پُر مغزی بود؛ ایشان از دانشهای لازم برای این تحقیقات برخوردار بود؛ فلسفه می‌دانست، کلام می‌دانست، فقه می‌دانست، تاریخ می‌دانست. ایشان در هر بحثی وارد می‌شد، زوایای آن را کاوش می‌کرد؛ بنابراین آثار ایشان خیلی با ارزش است. من یک وقت به دوستان طلبه می‌گفتم: اگر کسی فقط آثار ایشان را از اول تا آخر با دقت بخواند، کافی است که او را به یک سطح راقی از معارف عمیق اسلامی برساند. شما که اینها را تلخیص کرده‌اید و برنامه‌ریزی شده و شکل داده شده ارائه می‌دهید، خوب و بسیار با ارزش است.

Khamenei.ir

طرح بحث در سه بخش

- الف) چرایی طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری
- ب) چیستی طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری
- ج) چگونگی اجرای طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری

الف) چرایی طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری

نیاز امروز ما :

- ۱. دانش: اطلاعات
- ۲. بینش: ارائه نقشه راه

ویژگی آثار شهید مطهری:

- ۱. دانش افزایی
- ۲. ایجاد یک نظام فکری منسجم (ایجاد بینش):
ایجاد قوه تجزیه و تحلیل

نظام فکری بینش مطهر

یکی از آسیب‌هایی که امروز همه افراد جامعه ما خصوصا اقشار فرهنگی و فعال درحوزه و دانشگاه را تهدید می‌کند، دسترسی به انبوهی از اطلاعات و دانش‌های بی‌برنامه و نامنظم است بدون اینکه نفع‌چندانی عاید افراد نماید. به دیگر سخن بسیاری از ما تجربه مواجهه با سوال یا شبهاتی را داشته‌ایم که پاسخ آن را علیرغم وجود دانش قبلی، حاضر نیافته‌ایم. و البته به این فکر افتاده‌ایم که مشکل از کجا ناشی می‌شود. پاسخ به این سوالات، یک کلمه است و آن عدم برخورداری از «بینش» علیرغم فراگرفتن «دانش» است.

«بینش» به معنای نقشه کلی و برنامه‌چینش، جمع‌آوری و اولویت‌بندی اطلاعات در ذهن می‌باشد که برای کاربرد دانش فرا گرفته شده متناسب با نیازها و مقتضیات موجود در شئون مختلف زندگی انسان ضروری خواهد بود. به بیان دیگر می‌توان بینش را برنامه‌ای برای تنظیم دانش‌ها دانست که نتیجه چنین برنامه‌ای ایجاد نظام فکری است.

نظام فکری بینش مطهر

بینش مطهر درصدد ارائه مجموعه ای از اطلاعات ناب اندیشه اسلامی براساس نقشه راهی است که توسط استاد شهید مرتضی مطهری ترسیم شده است که اولاً برای انسان نظام فکری اسلام ناب محمدی را ایجاد نماید.

ثانیاً این مجموعه منظم از دانش‌های معارف الهی، در ربط و نسبت با هم برای مخاطب هدف‌های تربیتی و هدایتی را به ارمغان آورد. در این راستا ایجاد نظام فکری در افراد و مجموعه‌ها و نیز تقویت جنبه‌های ترویجی از طریق تربیت مربی دو رکن مهم از برنامه بینش مطهر می باشد.

ویژگی های نظام فکری

۱. ایجابی
۲. دارای مبانی محکم
۳. لزوم ارائه «ثابت‌ها» و «متغیرها»: نفی تحجر و لاپالایی گری
۴. عام و فراگیر: مخاطب همه انسان‌ها در همه عرصه‌ها
۵. جامع همه شؤون انسانی : با خود، با خدا، با دیگران، با محیط زیست
۶. مفید و موثر
۷. دربرگیرنده اولویت بندی : بحث خود عالی و خود دانی
۸. قابلیت تبدیل معرفت به رفتار
۹. بصیرت زا
۱۰. حالت تهاجمی و پرخاشگری نسبت به باطل
۱۱. وجود انسجام میان اعضای نظام فکری: عمل اسلامی+ علم اسلامی
۱۲. عقلانی و قابلیت استدلال
۱۳. ساده و روان

ویژگی های آثار شهید مطهری

۱. نیاز سنجی و آسیب شناسی مفاهیم دینی:

کاربردی کردن اصول و مبانی در جامعه معاصر

۲. جامعیت: دربرگیرنده اجزای مختلف دین:

جمع آوری همه اجزا در یک جا

۳. ارائه یک نظام فکری منسجم:

برقراری ارتباط صحیح میان اجزا

۴. آزاد اندیشی شهید مطهری:

- ☐ منطق قوی برای طرح نظر اسلام
 - ☐ شجاعت در مقابله با اندیشه های مخالف
- (مقدمه کتاب نظام حقوق زن در اسلام)

۵. تلاش شهید مطهری:

اسلام نه سنت و نه تجدد: تعامل میان عقل و نقل

۶. زمان شناسی و جامعه شناسی از عصر ما:

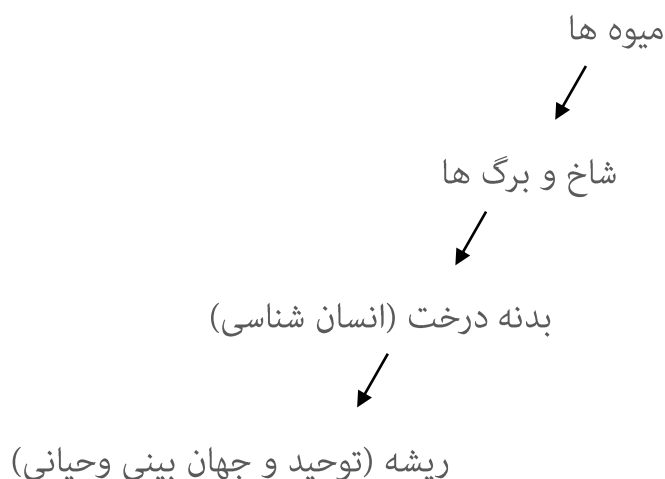
توجه به اقتضائات زمان (بحث ثابت و متغیر)

ب) چستی طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری

برخی از ایرادات احتمالی بر طرح و پاسخگویی به آنها:

۱. آیا آثار شهید مطهری دارای پراکندگی نیست؟

پاسخ - وجود یک نظام مشخص و واحد :



مثال: آموزش حروف الفبا

ب) چستی طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری

۲. چرا مطالعه را از مسایل اصلی و ریشه ای شروع نمی کنیم؟

پاسخ - وجود دو شیوه در آموزش معارف اسلامی:

شیوه اول: آموزش اصول دین

شیوه دوم: آغاز آموزش از ثمرات و میوه های ملموس

بحث، توجه به شاخ و برگ ها ، بدنه ، ریشه

۳. آیا آثار کهنه و قدیمی نشده است؟

پاسخ اول- خود آثار: آموزش رویکرد به روز شدن به مخاطب

(دغدغه جدی شهید مطهری)

پاسخ دوم- عدم خلق آثاری به جامعیت آثار شهید مطهری

ج) چگونگی اجرای طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری

چینش و تهیه کتاب ها:

- ☐ سیر آسان به مشکل
- ☐ سیر دارای رویکرد موضوعی

سه اصل اساسی در اجرای طرح:

- ☐ مطالعه فردی
- ☐ مباحثه گروهی
- ☐ کلاس و تدریس

اهداف اصلی اجرای طرح:

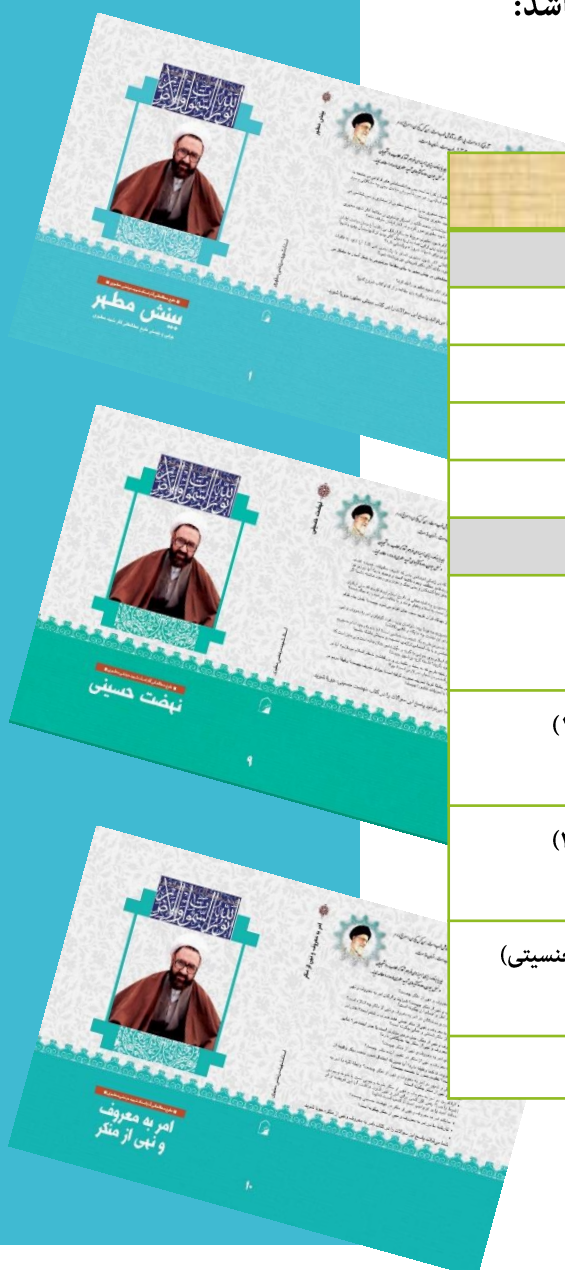
- ☐ ایجاد یک نظام فکری منسجم برای هر فرد
- ☐ تربیت مربی



ج) چگونگی اجرای طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری

ترتیب کتاب‌های آثار شهید مطهری در چهار سطح طراحی شده و مرحله‌بندی آنها در سیر مطالعاتی آسان به مشکل با رویکرد موضوعی و همچنین جایگاه این کتاب‌ها در این برنامه به شرح زیر می‌باشد:

سطح یک	سطح دو
مرحله اول	مرحله اول
۱. بینش مطهر	۱۳. تربیت و رشد اسلامی
۲. آزادی انسان	۱۴. عقل و علم
۳. آزادی بندگی	۱۵. اخلاق اسلامی
۴. خدا در زندگی انسان	۱۶. عدالت
مرحله دوم	مرحله دوم
۵. سیره نبوی	۱۷. حقوق زن و مرد در اسلام (مبانی)
۶. تبلیغ	۱۸. حقوق زن و مرد در اسلام (قوانین ۱)
۷. مسئله نفاق	۱۹. حقوق زن و مرد در اسلام (قوانین ۲)
۸. سیره امیرالمؤمنین علیه السلام	۲۰. حقوق زن و مرد در اسلام (اخلاق جنسیتی)
مرحله سوم	۲۱. حقوق زن و مرد در اسلام (حجاب)
۹. نهضت حسینی	
۱۰. امر به معروف و نهی از منکر	
۱۱. سیره معصومین علیهم السلام	
۱۲. مهدویت	



ج) چگونگی اجرای طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری

کتاب ضمائیم:

۱- اقتصاد اسلامی، ۲- تاریخ عقاید اسلامی، ۳- کتاب مباحث تفسیری،

۴- کتاب مباحث فلسفی)



سطح سه	سطح چهار
مرحل اول	مرحله اول
۲۲. اسلام و ملی‌گرایی	۳۱. نهجی به نهج البلاغه
۲۳. بیداری اسلامی	۳۲. معرفت‌شناسی
۲۴. ولایت فقیه و روحانیت	۳۳. علم اخلاق
۲۵. علل دین‌گریزی و احیای فکر دینی	۳۴. عرفان اسلامی
مرحله دوم	مرحله دوم
۲۶. اسلام و توسعه	۳۵. خداشناسی
	۳۶. عدل و قدر
۲۷. پایان پیامبری	۳۷. جامعه و تاریخ در قرآن
مرحله سوم	مرحله سوم
۲۸. انسان‌شناسی	۳۸. پیامبر‌شناسی
۲۹. فطرت	۳۹. امام‌شناسی
۳۰. کمال انسان و انسان کامل	۴۰. رستاخیز

درسنامه های سطح یک

درسنامه های سطح یک

مرحله اول

۱. درسنامه آزادی انسان

۲. درسنامه آزادی بندگی

۳. درسنامه خدا در زندگی انسان

مرحله دوم

۴. درسنامه سیره نبوی

۵. درسنامه تبلیغ

۶. درسنامه مسئله نفاق

۷. درسنامه سیره امیرالمؤمنین (ع)

مرحله سوم

۸. درسنامه نهضت حسینی

۹. درسنامه امر به معروف و نهی از منکر

۱۰. درسنامه سیره معصومین

۱۱. درسنامه مهدویت

مباحثات

در این طرح، انجام مباحثه بسیار مهم است؛

ممکن است اندیشه‌جویی مطلبی را مطالعه، و تصور کند که مطلب را فهمیده است، ولی هنگامی که در مقام بیان مطلب برمی‌آید بر نقاط ضعف واقف شده و نقص‌های مهم در ارائه مطلب واضح و مشخص می‌شود.





برگه مباحثه طرح مطالعاتی بینش مطهر

نام استاد:

تاریخ مباحثه:

سرفصل های مقرر:

نام سرگروه:

زمان کل مباحثه:

نام کتاب:

اسامی حاضران	تسلط بر متن : ۱۰ * توضیح نظام مند * تشخیص مساله و روند استدلال * استخراج نکات مهم	شرکت در مباحثه : ۱۰ * ارائه نظر * طرح سوال * ارائه پاسخ	اخلاق و نظم : ۵ * اخلاق مباحثه * حضور به موقع	ارائه از روی نمودار : ۵	فعالیت های جانبی : ۵	امتیاز بر حسب ۳۵
۱-						
۲-						
۳-						
۴-						
۵-						
۶-						
۷-						
اسامی غایبین	۱-	۲-	۳-			
علت غیبت						

تذکرات :

- از مصادیق بارز اخلاق مباحثه : * پرهیز از جدل * پذیرش منطق * صبر و اهتمام به شنیدن نظر مقابل * رعایت حرمت اعضای گروه * رعایت حرمت صاحب نظران (موافق و مخالف) * مستند سخن گفتن
- جمع ۴ شاخص مذکور ۳۰ است و تنها افرادی حائز نمره ۳۵ خواهند شد که علاوه بر اینکه نحوه حضورشان در مباحثه عالی است دارای فعالیت جانبی نیز بوده اند (مانند مطالعه کتاب و مقاله و ارائه آیات و روایات مرتبط)

سوالات و شبهات مرتبط با بحث :

اساسی ترین مباحث مقرر از نظر اعضای گروه :

- ۱-
- ۲-
- ۳-

پیشنهادهای و انتقادات اعضای گروه و سرگروه :

اظهار نظر مربی یا استاد:

نمونه آزمون پایانی

بسم الله الرحمن الرحيم
آزمون پایانی از کتاب «آزادی انسان»



نام و نام خانوادگی
کد ملی

نام مرکز

۱. ضمن توضیح آزادی معنوی و اجتماعی، رابطه ی هر یک را توضیح دهید.
۲. با توجه به اینکه قرآن می فرماید "لا اکراه فی الدین" چرا بعضی مسائل دینی با اجبار اجرا می شود؟
۳. ضمن نقد مکتب صلح کل بیان نمائید که نظر اسلام در روابط بین الملل کدام است؟
۴. رابطه یک فرد مسلمان با غیر مسلمان و رابطه یک جامعه اسلامی با جامعه غیر اسلامی چگونه باید باشد؟
۵. چرا در اسلام اجازه جهاد داده شده است؟ آیا مسلمین می توانند به واسطه همین اجازه قانونی از طرف اسلام با ملتی وارد جنگ شوند و اسلام را به زور تحمیل کنند؟

[illegible]

نمونه کارنامه طرح بینش مطهر

برای هر اندیشه‌جو یک کارنامه در هر سطح آماده شده و پس از امتحان هر کتاب، نمره آزمون به همراه نمره مباحثه در کارنامه ثبت و توسط استاد و مربی تأیید و تحویل اندیشه‌جو می‌شود و نهایتاً با ضرایب مشخص هر درس، نمره نهایی مشخص می‌گردد.



بیت‌الله الحجت‌الاسلام العظمی

کارنامه سطح یک طرح بینش مطهر



ردیف	عنوان کتاب	نمره آزمون کتابی از ۷۰	میانگین نمره مباحثات از ۳۰	نمره تهایی	تأم اسناد	نهاد اسناد و تاریخ
۱	بینش مطهر					
۲	آزادی انسان					
۳	آزادی بندگی هدف زندگی					
۴	خدا در زندگی انسان					
۵	سیره تبوی					
۶	تبلیغ					
۷	مسئله تفاتی					
۸	سیره امیرالمومنین (ع)					
۹	تهدید حسینی					
۱۰	امروزه معروف و تهی از متکرر					
۱۱	سیره معصومین (ع)					
۱۲	مهندست					

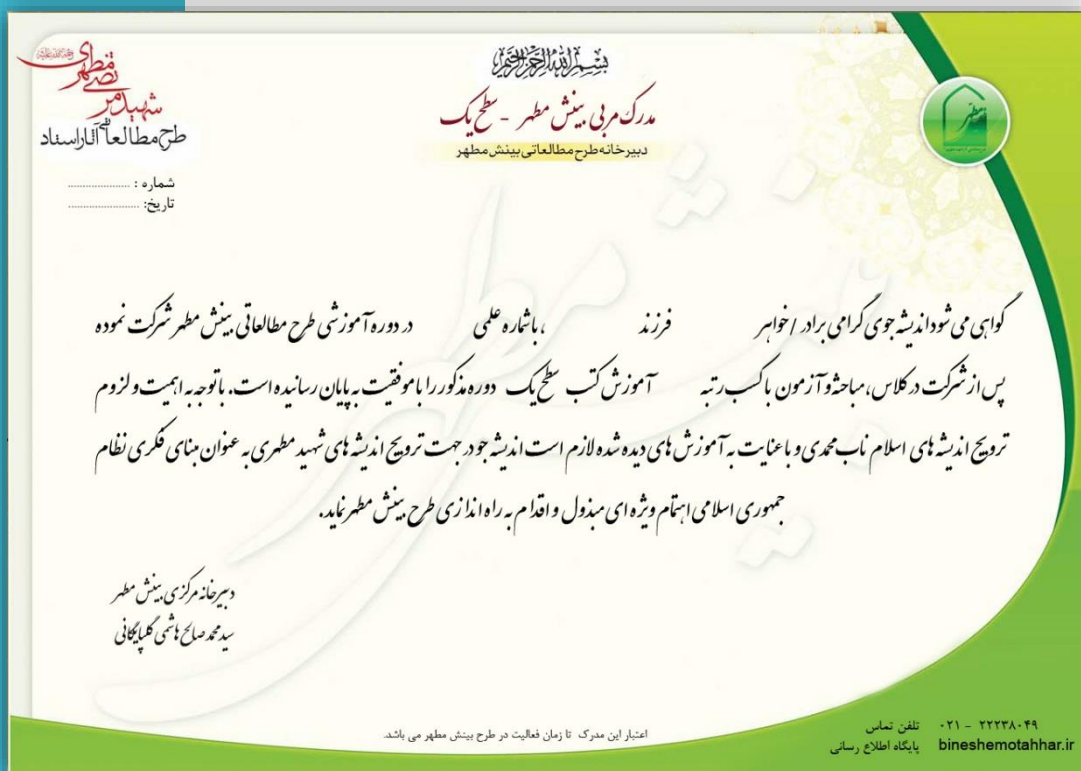
تأیید مقام مسئول مرکز: _____
 مد. - امضاء: _____

تأیید دبیرخانه بینش مطهر: _____
 مد. - امضاء: _____

نمونه مدارک طرح پینش مطهر

کارنامه اندیشه جو؛ پس از سپری کردن کتاب های سطح یک و تأیید نمرات بر اساس گواهی های هر کتاب، توسط مرکز و استاد صادر می شود.

صدور گواهی و مدرک بدون ارائه شماره علمی از دبیرخانه مرکزی، فاقد اعتبار می باشد.



محصولات جانبی بینش مطهر

جمال السالکین

استاد شهید در نگاه ولایت

آزادی انسان از منظر امام خمینی (ره) و

ولی معظم فقیه دامت برکاته

بینش مطهر (ویژه مخاطبین نوجوان)

آزادی انسان (ویژه مخاطبین نوجوان)

بینش مطهر در تفسیر المیزان و....

بینش مطهر اقدام به تدوین سیر مطالعاتی از آثار
امام (ره) و ولی معظم فقیه دامت برکاته نموده است؛

همچنین با ارائه مجموعه ای در قالب سیر مطالعاتی اسلام ناب؛
(شهید مطهری؛ امام و ولی معظم فقیه) به هم افزایی اندیشه
های همسوی این بزرگوران اقام نموده است.

گستره اجرای طرح

سراسر کشور در قالب ۳۱ دبیرخانه استانی

مدیر مسئول

سید محمد صالح هاشمی گلپایگانی



bineshemotahhar.ir